

Smartovac

oktobar 2020.

broj 13.

- Značajni sportski uspesi naših đaka
- Dva ekskluzivna intervjuja sa nastavicama Ivanom Jović i Jelenom Stojšić

UKLJUČITE KAMERE

Sadržaj:

Smart vesti

Da sam Banović Strahinja

Čehovljev ujka Vanja

Progresivne ideje Dositeja Obradovića

Negovanje kulture i tradicije kroz pesmu i igru

Veslanje

Dva ekskluzivna intervjuja: nastavnice Jelena Stojšić
i Ivana Jović

Burek

Mladi i socijalizacija

(Kontra)evolucija savremenog igrača

Kratka lekcija profesora Miloša Radulovića

Novinari:

Noa Avramović

Zoran Lazarev Saje

Uroš Damjanović

Aleksa Perić

Pavle Maodus

Georgije Ignjatov

Aleksandar Todorovskov

Isidora Marija Iličić

Računarska gimnazija „Smart“ Novi Sad

Trg mladenaca 5, Novi Sad • gimnazija@smart.edu.rs • faks. 160-319607-03

Tel. 021/300-4296 • 021/300-4302 • 021/300-2039 • Mob. 065/472-8211

Rad u smenama: 07:30-13:35 i 13:45-19:45

Smart news

Smart gimnazija nastavlja online saradnju sa vršnjacima i gostujućim predavačima iz čitavog sveta!

Ove nedelje imali smo priliku da naučimo mnoge zanimljivosti o Maroku, jeziku ove države, običajima, hrani, piću, muzici i ovom prilikom se zahvaljujemo gostujućem profesoru, koji je u i me ovog susreta izjavio sledeće:

“Uživao sam u razgovoru sa profesorkom Sanjom Đukić i njenim učenicima iz Srbije, putem Microsoft Teams-a. Bilo je zabavno učiti o različitim kulturama i o sistemu obrazovanja. Bila je ovo sjajna prilika da upoznam Sanjine učenike sa ljudima iz Maroka, sa našom kuhinjom, proslavama, muzikom i obrazovanjem. Nakon sjajnog razgovora, dogovorili smo se da nastavimo sa ovakvom vrstom kulturne i edukativne razmene kroz druge projekte, koji uključuju naše učenike. Bilo je lepo iznenadenje videti srpske učenike koji su za pozadinu (u Microsoft Teams programu) postavili zastave Maroka.

U narednom periodu ugostićemo profesore i učenike iz Brazila, Meksika, Nigerije, Filipina, Velike Britanije... Sledеće nedelje u gostima nam je profesor iz Tunisa i njegovi učenici, koji će i od nas čuti nešto o Srbiji i Novom Sadu. Jedva čekamo!

I ove godine besplatna priprema iz matematike!

Smart gimnazija organizuje BESPLATNU pripremnu nastavu za učenike osmih razreda za polaganje prijemnog ispita iz matematike. Smart gimnazija organizuje BESPLATNU pripremnu nastavu za učenike osmih razreda za polaganje prijemnog ispita iz matematike za upis u našu školu. Pozovite na broj telefona

Sjajne vesti sa opštinskog takmičenja u stonom tenisu

Treće mesto za #Smart ekipu, koju čine učenik I3 odeljenja, Dušan Zlatković i učenik I2 odeljenja, Mihailo Samardžija. Čestitamo Dušanu, Mihailu i njihovoj mentorki, profesorki fizičkog, Dušanki Lukić!

Pravo u metu!

Predrag Matejašev, učenik odeljenja IIII, osvojio je dve zlatne medalje u streličarstvu na državnom prvenstvu koje se održalo na Goču. Čestitamo mu i želimo da nastavi da niže uspehe!

Treće mesto u karateu!

Učenici Vladimir Zelić, III3 i Strahinja Džinović, III2 odeljenja, osvojili su 3. mesto kao tim u karate borbi na Prvenstvu Srbije za juniore. Prvenstvo se održalo tokom vikenda u Kragujevcu u sportskoj sali "Šumarice". Čestitamo Vladimиру i Strahinji i želimo im uspeha u daljoj karijeri!

Aplikacije učenika prvog i drugog razreda Smart gimnazije

U okviru dodatne nastave iz programranja kod profesorke Aleksandre Kovačević, koristeći programske jezike C#, HTML, CSS, JavaScript, učenici prvog i drugog razreda kreirali su zanimljive aplikacije za nasumičan odabir učenika.

Kad dođe vreme za odgovaranje, uvek je pitanje – ko će prvi odgovorati? Uz različita originalna rešenja koja su uradili učenici Zorana Odadžin II, Dragan Gavrić III, Paskal Činčurak III, Dimitrije Maravić II2 i Pavle Maodus II3, naši profesori mogu sada odgovor na to teško pitanje da prepuste slučajnom izboru kroz jednu od aplikacija.

Nakon što profesor odabere čiju aplikaciju želi da koristi, ona mu omogućavaju da odabere koji razred i koje odeljenje je trenutno u video-pozivu, odnosno na času u tom trenutnu. Nakon zadate komande „generiši“, aplikacija nasumično prikazuje ime i prezime učenika iz zadate kategorije, odnosno iz odabranog razreda i odeljenja. Profesor ima opciju da odabere i više odeljenja, tako da u tom slučaju, program od svih učenika, dakle iz svih selektovanih odeljenja, nasumičnim odabirom, generiše i prikazuje ime i prezime učenika koji je na redu za odgovaranje.

Akcija OŠ "Prva vojvođanska brigada"

Dobro delo postaje još bolje kada izazove lančanu reakciju i zato se pridružujemo akciji Savet roditelja OŠ "Prva vojvođanska brigada" Novi Sad, koji prikupljaju nove ili ispravne polovne računare za nastavnike.

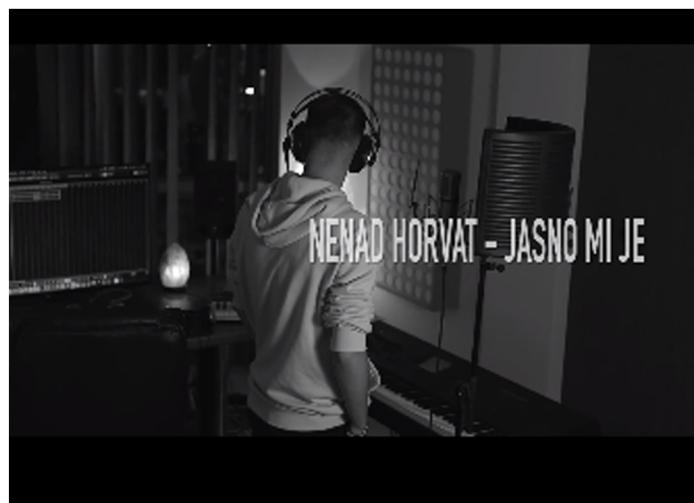
Kako bi nastavnicima bio olakšan onlajn rad sa učenicima viših razreda ove škole i u cilju digitalizacije škole, Smart gimnazija donirala je šest ispravnih polovnih laptopova sa pratećom opremom.

Neša u polufinalu takmičenja u pevanju!

Naš učenik IIII odeljenja, Nenad Horvat, ušao je u polufinale instagram takmičenja u pevanju!

Pobednik će biti takmičar sa najviše lajkova i zato svi na instagram stranici "severlabel" lajkujte Nešin video, koji je radila njegova drugarica iz odeljenja, Ana Banjac.

Da sam Banović Strahinja

piše: Isidora Marija Iličić I-I

Banović Strahinja je poznati narodni junak koga svi vole, ali ne bi baš svi mogli da budu on. Ako pričamo o tome šta bih ja radila da sam ovaj junak, ja bih im odgovorila da bih se ljudila zbog dela meni bliskih ljudi. Ovako bih obrazložila svoj već dat odgovor u očima Banović Strahinje: „U početku moje pesme, opisuju me kao „netko”, kao malog junaka iz malog sela Banske, ali ne znaju da će postati vrlo poznat junak. Imao sam dragu ljubu, ali sam morao da odem do njene porodice u Kruševac, jeste da se kajem što sam otišao, ali sada ne mogu da promenim prošlost. Sluge su me pripremile za put i moram priznati, večera i veselje se Jug Bogdanom i njegovih devet sinova jeste bilo osvežavajuće i priyatno, sve dok nije stiglo pismo od moje majke. Svoju majku poštujem i volim, i moram priznati da me je povredilo kad sam čuo da je Turčin oteo moju ljubu, čak sam osetio majčin gnev i razočaranje i to samo sa jednostavnog lista papira i malo mastila. Znao sam šta sam morao da uradim, i odmah sam svoj plan izložio Jug Bogdanu, u kom je on odbio da učestvuje. Od tog momenta moja ljutnja počinje – zar otac neće da ide da spase rođenu čerku? I ne samo on već i devetorica njegovih sinova! Pa zar oni koji treba da su uvek tu za sestrice jedinu, da se povuku kao kukavice i to najveće. To je bila jedna od ljutnji koja me je gurala dalje, prva je bila ta, ali druga me je više mučila – čim sam ostavio svoju ženu, odmah ju je neki drugi uzeo.

Znam da je prelepa i da je takvo vreme gde Turci to smeju, ali sam shvatio kako je to zapravo pogrešno. Na putu do Vlah Alije, zlobnog Turčina, razmišljaо sam i kajao se. Ponavljaо sam sebi kako sam ipak trebao da je povedem sa sobom, ispaо sam zloban, pa da ne povedem svoju ljubu do njene porodice? Šta mi bi? No, to nije bilo važno tad, već je bila pomisao da će možda izginuti za ženu koja me ni ne voli, ali sam morao da idem u taj rizik i možda izginem, ali bar kao junak. Dok sam na konju izlazio iz šume, video sam krajičkom oka da moja žena budi Vlah Aliju, tad sam znao da je na njegovoј strani, što mi je dokazala u borbi sa njim. Jeste da sam pobedio, ali da se ne zaboravi da je bila na njegovoј strani protiv mene. Izdaja je jedino osećanje koje mi se vrtelo u glavi, prvo Jug Bogdanova pa sad i njena. Na putu do njenog oca i braće razmišljaо sam šta će sad sa njom, odnosno šta će njih desetorica odlučiti. Opet kažem, izdaja. Kad smo pristigli osećao sam njenu postiđenost, strah, njeno strašno drhtanje... Oči su joj bile tužne, ali je znala šta je uradila – i tad sam shvatio šta će uraditi za nju, njenu budućnost i njen dalji život. Momenat istine, čerka i otac, iza njega devetorica braće, svi gledaju u moju ženu i znam šta misle o njoj. Misle da je prenoćila kod Turčina i da je zbog toga treba ubiti, mada oni ne shvataju da nije ona kriva, ali ja shvatam i znam kako da je branim. Kao što sam mislio – smrtna kazna.

To je momenat kada sam se pokazao kao još veći heroj. Znam da je to bio šok i za nju, ali i za njenog oca i braću, ipak ja imam srce i razumevanje. Nemojte misliti da nisam zaboravio šta je uradila, jer se tako nešto ne zaboravlja već se opravičava.

Momenat na koji sam veoma ponosan jeste kada sam se suprotstavio Jug Bogdanu, rekao sam sve što mi je bilo na srcu, tako da i on zna šta je uradio. Pustio me je na Kosovo Polje samog, umesto da je išlo nas jedanaestoro – išao sam samo ja, čak mi je pomogao i zaduženik, a najbliža porodica, znani kao najpoznatiji junaci, nisu. Izgubio sam nekoga sa kim sam vino pio i sa kim sam se veselio, al' sam zato junak postao. To je razlog zašto na kraju moje pesme piše: „Pomalo je takvih junaka, kao što je bio Banović Strahinja“ .

Pokazao je svoje junaštvo i svoj glas u porodici, žrtvovao se zbog, takoreći, izdajice i sa tim zaslužio slavu od svog imena. Da sam Banović Strahinja...bila bih ponosna.

piše: Isidora Marija Iličić I-I

Čehovljev Ujka Vanja

Čežnja za lepotom ili promašenost ljudskih života

piše: Aleksandar Todorovski III-I

Ujka Vanja je višeslojni lik. Promene mu ne idu od ruke i zbog toga žali čitav svoj život, ali da li je njegov život toliko besmislen?

On ima skoro 50 godina i u svojim mislima već je na samrti. Osećanja koja mu se motaju po glavi su teška, ali on ne zna kako da ih se reši. Oseća se kao da je protračio čitav svoj život, čak ni ljubav nije mogao da ispolji. Više od pola života je „protračio“ radeći za naučnika koji je obećavao previše. Gledajući ovako, čovek bi stvarno pomislio da on jeste protračio svoj život - ali ja ne mislim tako.

Počevši od godina, 47 još i nije toliko staro – ako ima sreće, čeka ga još pola života. Mladost, to je već druga stvar. Jeste, mlad više nije. Dao je sve od sebe da pomogne drugima, pa je u toj srdačnosti zaboravio na sebe, a kada je došlo vreme da razmišlja o sopstvenom životu – već je bilo prekasno.

Bio je stidljiv oko svojih emocija i zbog toga se kaje godinama kasnije, ali to nije skroz na njemu. Po meni, stidljivost nije loša osobina! Stidljivost veoma često pleše sa pažljivošću, ljudi na površini veoma često se ponašaju na jedan način, ali ispod te tanke površine se nalazi potpuno druga osoba. Pažljivost je veoma važna – polako se primicati nekoj osobi umesto bacanja čitavog svog poverenja odjednom.

Mada nema vajde kada nije imao sreće, profesor ga je prestigao. Po mom mišljenju trebao je gledati dalje, ljubav na prvi pogled je stvar iz bajke. U pravom životu, veza košta vremena i veza košta snage, ako veza pukne – to samo znači da te dve osobe nisu jedna za drugu, te se traži dalje, i traži se i traži dok se ljubav ne pronađe! Neki je nađu iz prvog pokusaja, pa kažemo da imaju sreće, neki iz drugog, neki iz trećeg, neki iz više, a neki je ne pronađu nikada... Ali mora se pokušati, bez pokušaja nema vajde.

Pa dobro, da li je onda Ujka Vanja protračio svoj pokušaj? Da, sa Jelenom jeste. Da li to znači da treba da odustane? Apsolutno ne. Pred njim ima još bar dve decenije života, za to vreme nije nemoguće pronaći šansu. E sad, najvažnije pitanje:

Da li je protračio život?

Zavisi iz kog ugla posmatramo, ali iz moje perspektive – ne. Potrošio je 25 godina radeći za naučnika koji je obećavao da će biti vrh vrha, koji je do kraja ispao ispod proseka. Dao je sve od sebe da mu da šansu za život i ta šansa je propala. I kuda sad?

Po mom mišljenju - u životu ne postoji tračenje vremena. Ima produktivnost, ali ne tračenja - crtanje je razvijanje umetničkih vrlina, gledanje televizije je ponekad i način učenja, pa čak je i gledanje u plafon svojevrsni način razonode, dok god mašta teče... Ne, Vanja nije protračio život. Vanja je uložio trud i rad za druge - to je veliki znak velikodušnosti! Vanja je proveo život kao dobra osoba, a po meni – to je sve što je važno.

piše: Aleksandar Todorovskov III-I

Progresivne ideje Dositeja Obradovića

piše: Pavle Maodus II-3

Sloboda. Mistični pojam koji nosi težinu, smisao, energiju i duboko značenje koje čovečanstvo čas odgonetne, a čas ostavi na zaborav svetu ljudske istorije.

Sloboda ipak nosi svoje osnovno značenje, koje predstavlja stanje u kom pojedinac može da postoji bez ikakve zabrane i ograničenja. Međutim, njen viđenje se iz epohe u epohu drastično menjalo, pogotovo u Srbiji. U to viđenje je neograničen broj faktora priložio pozamašan ulog, a među najvećima su svakako politika i društvo u kom se čovek nalazi. Tu se sloboda deli na fizički i psihološki aspekt, koji, iako usko međusobno povezani, zasebno cvetaju, a na ljudima je da ih neguju, da jadni, ne uvenu. Fizički i donekle psihički smisao slobode se u našoj istoriji prvi put ozbiljnije javlja i dobija zacementiran ugled u periodu Osmanske imperije na našim prostorima. Poplašen, izmučen srpski narod, koji kao siroče bez svoje matične zemlje, čeka bolje sutra, nažalost, u to doba proživljava suštu suprotnost slobode, a to jeste ropstvo.

Tada svaki pojedinac teži ka ostvarivanju svoje fizičke suverenosti, ali bezuspešno. Tu se javljaju prosvetitelji i barokni stvaraoci koji su na svoja prsa preuzeli odgovornost nacionalnog buđenja i preporoda. Prosvećivanjem i podsticanjem naroda na revolt, na našim prostorima se najviše i najznačajnije bavio Dositej Obradović, koji nije bio jedini u svojoj prosvetiteljskoj misiji, ali bogme, najznačajniji. Delima poput ode majki Srbiji („Vostani Serbije“) i prvog „Bukvara“ Zaharija Orfelina na ovim prostorima, ulivali su nadu, snagu i želju za promenom napačenom narodu. U želji da se što temeljnije očuva nasledstvo srpskoga roda, da, kao što sam pomenuo, i naš narod ne ode na sud ljudske istorije. Dositej je na vreme to shvatio. Čovek koji je za vreme svog života video i proputovao više od bilo koga na našim prostorima je svakako bio prava prilika za takav poduhvat.

Uvideo je sudbinu i dao je sve što je u njegovoj moći da se izbegne neizbežno. Promenio je fokus sa crkvene orientacije književnosti i prevodio je što više dela na narodni jezik. Počinju razne revolucije, kako i kulturne tako i teritorijalne, al što je bitno, naš narod nije poklekao, već je nastavio da živi zajedno sa tradicijom... Škole su radile, dela su nastavila da se pišu na narodnom jeziku koji se negovao... Uglavnom, sve je to doprinisalo ka približavanju, tada daleke i naizgled nemoguće slobode našeg roda koja ne bi bila moguća bez prosvetljivanja naroda, i Dositeja, kao vетра u ledima, kao iskre u žaru srpskog nasledstva. Sa druge strane, očenje smisla psihičke slobode se javlja u bujici dela koja su nastala i širenju književnosti na našim prostorima nakon njegovog revoltiranja.

Poenta jeste da svaki pojedinac, teži ka svojoj percepciji stvarnosti i slobode, i samo on na kraju krajeva može da utiče na to. Nekome je sloboda imati ugašenu kameru na onlajn času, ja recimo vidim slobodu kao cilj koji svako na svetu pokušava da dostigne, a usput, desi se istorija... Vode se ratovi oko nje, rade svakakve radnje, samo da bi ljudi postigli neke ideale. Bilo to da sam ja, Čajld Harold, Dositej, ili čovek u porobljenoj Srbiji, svako ima svoj um i sa njim deluje ka ostvarenju tog cilja, samim tim dozvoljavamo retko čemu da nas sputava u tome. Sloboda kao takva, proizvod slobodnog uma i slobodnog tela, čini ideal ljudskog postojanja u kom čovečanstvo cveta, a baš na to je cilao Dositej u svojim idejama književne i fizičke slobode dok je stvarao. Da je značenje tog pojma drugačije, ko zna gde bi srpski rod završio...

Piše: Pavle Maodus, II-3

Negovanje kulture i tradicije kroz pesmu i igru

piše: Georgije Ignjatov II-2

Folklorena umetnost jedna je od najstarijih i najlepših umetnosti srpskoga naroda. Srpsko kolo je čak dospelo i na listu svetskih nematerijalnih kulturnih dobara. U cilju zaštite i očuvanja srpskog folklora postoje i brojna kulturno-umetnička društva, od kojih su neki poznati i na svetskom glasu. Među njima su beogradski „Španac“ i „Ivo Lola Ribar“, a i naša novosadska „Vila“, čiji sam član već nekoliko godina. Folklor nije samo igra. To je magičan osećaj koji retko gde drugde može da se oseti. Na folkloru se rađaju i brojna nova prijateljstva, ponekad i duge veze iz kojih niču brakovi i rađaju deca, koja posle, stopama svojih roditelja, kreću da igraju folklor.

Svaki predeo Srbije ima svoju igru i pesmu. Kroz ova dva osnovna elementa folklora možemo videte i način života! Po načinu igre, tempu, ritmu, ali i odevanju (nošnji koju igrači nose prilikom nastupa) – oslikava se sam način života koji su naši preci vodili. Želim još da dodam i to da postoje brojna kulturno-umetnička društva i u dijaspori, gde brojni Srbi raseljeni van naše države neguju i cene našu kulturu i tradiciju širom sveta.

Naravno, folkloraša nikad dosta. Nažalost, nas srednjoškolaca nema baš u velikom broju, ali na svu sreću, pojedini kreću da igraju i zavoleli su folklor. Naravno da bi svi mi folkloraši, koji smo osetili tu energiju koja ne može nigde drugde da se oseti, sem na folkloru i u folkloraškom društvu. Voleli bismo da se i drugi oprobaju u fokloru, i da čuvaju i cene folklorašku tradiciju.

Veslanje

piše: Noa Avramović I-3

Veslanje je pojedinačni i grupni sport na vodi, u kom osoba ili osobe koje se nalaze u čamcu pokreću čamac u kojem sede snagom svojih mišića, preko poluga koja se zovu vesla. Vesla su dugačke poluge koje na jednom kraju imaju rukohvat, dok drugi kraj, koji je širi i pljosnatiji, ulazi u vodu.

Postoje dva tipa vesala:

1. Sekire

2. Lopate

Veslačka takmičenja zovu se regate. Standardna (olimpijska) dužina staze je 2000m i najčešće ima šest čamaca koji se takmiče u odvojenim stazama koje mogu ali i ne moraju biti odvojene bovama. Postoji više disciplina ali se sve dele u dve glavne grupe:

I. Skul (dva vesla)

Uglavnom ovi čamci nemaju kormilara. Upravljanje se najčešće ostvaruje primenom veće sile na veslo sa jedne strane čamca. Ruke su najčešće u položaju leva iznad desne, tokom ciklusa zaveslaja, a leva ispred desne je najčešće u kretanju.

2. Rimen(jedno veslo)

Ovi čamci mogu imati kormilara - osobu koja upravlja čamcem pomoći kormila i podstiče veslače. Rimen je nastao pre skula. Rimen vesla su duža nego skul.

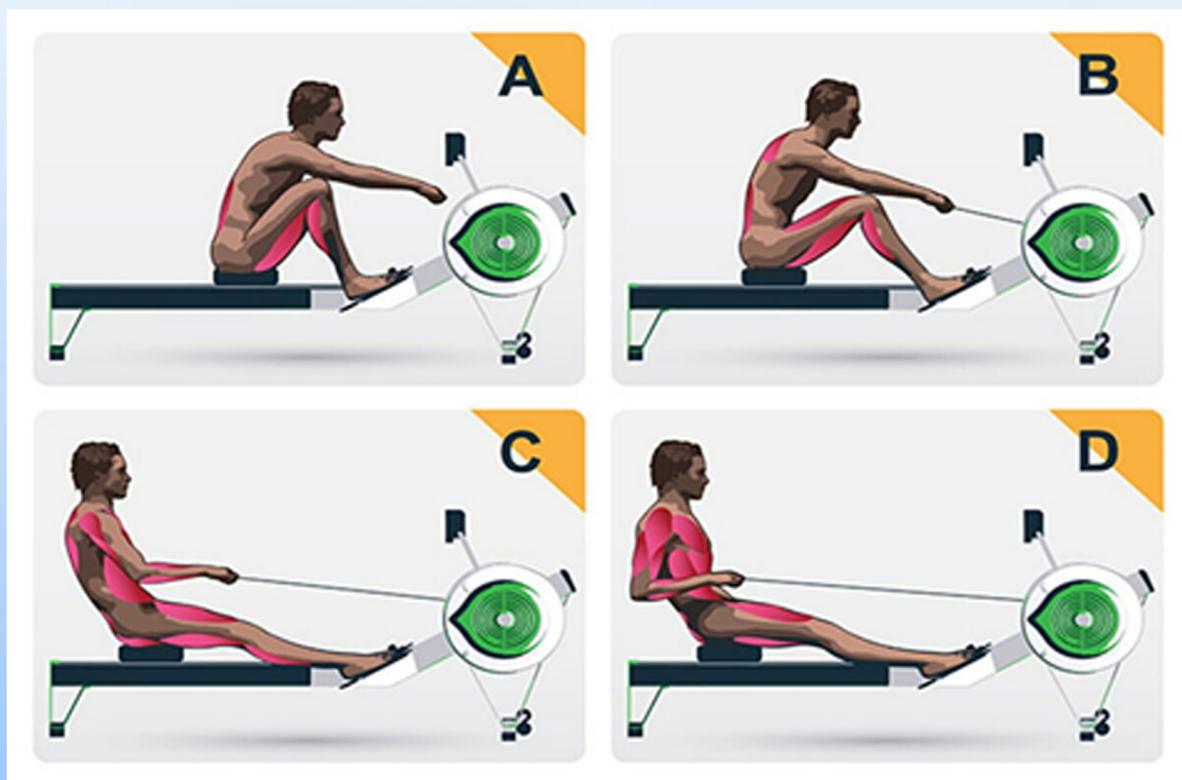
Po broju članova posade se dela na: osmerce, četverce, dublove i skifove (za jednog). Svaka od ovih disciplina se deli na laku i tešku kategoriju. Laka kategorija za muškarce je do 72kg, a iznad toga je teška kategorija. Za žene je laka kategorija do 59kg, a iznad toga je teška kategorija.

Veslanje spada u jedan od fizički najzahtjevnijih sportova, ali je na svoj način specifičan, te ga nema smisla porebiti sa nekim drugim sportovima, što ljudi često rade (na primer sa triatlonom, trčanjem i sličnim). Od samog početka, ovo je sport za koji je potrebna određena doza ozbiljnosti i discipline, ali i otpornosti na bol. Poželjno je da se deca počnu njime baviti u razdoblju od dvanaeste do šesnaeste godine, iako nije kasno početi ni u osamnaestoj, ako su se već bavila nekim zahtevnjijim sportom.

Genetske predispozicije, kao što su visina, snaga ili osjećaj za ritam – vrlo su korisne za vrhunske rezultate, ali karakteristika koja garantira uspeh jeste upornost.

Kako veslati?

U veslanju se koriste ruke, leđa i noge.

Kada se vesla ide se napred-nazad.Kada se ide unapred prvo se prebacuju ruke, pa leđa, pa noge, a u nazad obrnuto – noge, pa leđa i onda ruke.

SMART INTERVJU

Jelena Stojšić: „Prijatelje i osećanja još нико nije uspeo mašinom da proizvede“

U нашем студију угостили smo професорку српског језика и књижевности Јелену Стојшић, са којом smo, u опуштеној atmosferi, razgovarали o raznim temama.

Profesorice, dobrodošli u naš studio! Za početak, kako je prošao Vaš dan?

Bolje vas našla, hvala na pozivu! Pa, evo, danu se već bliži kraj, a prošao je uzbudljivo. Prvo sa online nastavom, a evo sada se družim sa вама у вашем студију и чест mi je što sam deo ove zanimljive priče.

I nama je čest što imamo priliku da Vas ugostimo. Da pređemo na ozbiljnija pitanja: Da li planirate da postanete predsednik Srbije?

Zanimljivo pitanje. Verujem da u ovoj današnjoj situaciji svi по мало želimo da budemo predsednici, da odlučujemo, а ne da неко odlučuje umesto нас, ali zaista nikada nisam imala takve ambicije.

Hipotetički - da postanete predsednik, šta biste prvo uradili?

Kada bih postala predsednik države prvo bih primila čestitke за ту исту funkciju, onda bih направила неку добру žurku povodom тога, а онда бих кренула да неке ствари системски менjam.

Mislim da mi то sve preambiciozno sagledavamo, da svi mislimo da имамо sposobnosti за такве подухвате. Нисмо вићни нити стvoreni за све, већ треба да правимо неки наš mikro свет, да будемо прavedni i првићни. Не треба да менјамо свет, већ да менјамо своју сујтину.

Da nastavimo onda u istom maniru. Šta biste uradili sa milion evra?

Не зnam шта бих урадила са milion evra. Sigurno не бих потрошала на себе или своје ближње. Вероватно не бих такав новац ни прихватила, јер ништа се не добија, све се заслуžи. Како бих га уопште добила? Ето, имали smo priliku да се скупимо и пружимо помоћ малој Lani, тако да бих вероватно новац проследила у humanitarne svrhe.

Zašto ste odabrali da predajete upravo srpski jezik?

To nije bila moja prva odluka. Što se tiče srpskog jezika – uvek sam bila aktivna u školi, sve su to bile korektne ocene, ali ja sam više bila matematičar, te su se svi pitali zašto baš odoh na srpski jezik... Shvatila sam da je taj fakultet zanimljiviji, da je tamo bolje društvo, da ovi matematičari po ceo samo računaju nešto (štreberi).

Pomislila sam da najčešće godine studiranja neću provesti u zabavi, već u učenju, zato sam shvatila da je srpski jezik daleko bolja opcija za mene.

(Smeh)

Šalu na stranu, oduvek sam volela srpski jezik i iza ove odluke stoji jedna osoba, a to je moj profesor srpskog jezika u srednjoj školi, koji je prelomio ovu odluku!

Da li se bavite nekom fizičkom ili sportskom aktivnošću?

Pa ako se u obzir uzme hodanje uz stepenice, širenje veša, trčanje za kamionom koji nosi đubre (da iznesem kantu) onda da... (Smeh)

Eventualno neki sezonski poljoprivredni radovi, osim toga ne. Znam da ću razočarati sportiste, ali šta je tu je...

Koju stvar najviše volite kod svoje profesije?

Profesija nastavnika srpskog jezika je zahtevna i podrazumeva jednu dobru psihičku kondiciju. Ono što je najlepše u ovom poslu jeste razmena energije. Ta pozitivna energija koju pružite,

koju predstavite kroz književna dela koja su fantastična i time zainteresujute učenike, oni vam uvrate dobrom energijom i dobrotom. Vi dođete umorni sa posla, ali ne i iscrpljeni - to je sva lepota ovog profesorskog zanata, i to je razlog zbog kog sam tu.

Još jedan veoma važan razlog je to što mislim da u školskim klupama sede najpošteniji mladi ljudi, a ja želim da sam okružena poštenim ljudima. Zato mi ovo okruženje prija i zato sam tu.

Čuli smo od puzdanih izvora da Vašoj deci ograničavate korišćenje interneta i društvenih mreža. Da li je to tačno?

Da. Dozvolite da obrazložim. Ja imam tri čerke, a dve su sada već tinejdžerke. Shvatili smo da su društvene mreže zapravo gubljenje vremena. One imaju određeno vreme u toku dana kada je sve to dozvoljeno, a onda, kada magija i čarolija društvenih mreža prestanu, posvećujemo se drugim temama. Pre svega posvećujemo se razgovoru, to je ono što je važno: da razmenimo mišljenja u toku dana, da vidimo šta su čije obaveze, a to je nemoguće ukoliko vam je telefon stalno u rukama, jer na njemu stalno nešto iskače ili privlači pažnju. Postoji čak i jedan period letnjeg raspusta u kom ne postoji trenutak u danu u kom je dozvoljeno korišćenje interneta.

Kako zamišljate Vaš savršen vikend?

Ja ih ne zamišljam, ja se trudim da ih ostvarujem, a to je u dobrom društvu. Imamo jednu vikendicu i tamo volimo da provodimo vreme. Da li je to porodično ili u društvu – bitno je da se kvalitetno odmorimo. Treba se okruživati dobrim ljudima i dobrom prijateljima.

Ne razumem ljudi koji jedva čekaju vikend da se naspavaju - meni je to gubljenje vremena. Ja spavam onoliko koliko mi je potrebno da se restartujem, povratim biološke funkcije i nastavljam dalje!

Koje Vam je omiljeno piće?

Volim dobru čašicu, ali to absolutno nije svakodnevno. Kada dođe raspust i period opuštanja, u kom nemam tolkiko obaveza i u kom mogu sebi da dam oduška, volim egzotična pića.

Nešto što nije uobičajeno, volim da eksperimentišem sa ukusima. Takođe, volim crno vino.

Koji je Vaš omiljeni istorijski period?

Kada posmatram kroz umetnost, najlepši period je period moderne. On je doneo toliko nečeg novog, fascinantnog, drugačijeg... A kada govorim o istorijskom periodu - onda je to doba Nemanjića, doba viteza, period junaka... U tom periodu nastala su najlepša dela naše narodne epske književnosti, u njima nalazim lepotu.

I poslednje pitanje za danas: Da možete besplatno da otpotujete bilo gde, gde biste otišli i sa kim?

Da krenem od kraja ovog pitanja. Sigurno ste svedoci da vi i vaši roditelji nemate ista interesovanja - mama i tata žele da vide druge stvari i na jedan način, dok vi, tinejdžeri, sve to posmatrate drugačije... Verovatno bih decu ostavila kod kuće, a otputovala sa suprugom. Ono gde mi želimo da otpotujemo, a gde nismo do sada bili, jeste Rusija (uzduž i popreko)! Da mogu negde da odem, otišla bih među prave ljudi, gde god da su. Otišla bih među prijatelje, tamo je najlepše. Danas postoji virtualni svet koji može zaista da nas zavidi. Uz dobar softver možemo otici bilo gde, za sekund možete biti među piramidama, ali ne možete veštački biti među prijateljima. Još uvek niko nije uspeo mašinom da proizvede prijatelja niti osećanja!

Poštovana profesorice, hvala Vam na gostovanju i na ovom prelepom i zanimljivom razgovoru. Vidimo se na časovima i u nekom narednom broju!

Hvala vama na gostoprinstvu, bila mi je čast što ste me odabrali među prvima za ovu seriju intervjeta. Probijamo led!

*Novinari:
Aleksa Perić i
Noa Avramović*

SMART INTERVJU

Ivana Jović: "Burek je samo sa mesom"

Dobar dan i dobrodošli u naš studio. Sa nama je nastavnica matematike Ivana Jović, za koju smo pripremili interesantna pitanja! Nastavnice, kako se osećate danas?

Profesorice, kako se osećate danas?

Dobar dan svima. Prvo da vas sve pozdravim, osećam se dobro i sve je u redu!

Drago nam je da ste dobro! Pa da počnemo sa pitanjima. Za početak – gde ste rođeni?

Rođena sam u Bijeljini, ali sam iz Uglevika. To je jedno malo mesto u Bosni i Hercegovini (Republika Srpska). Poznati smo po rudama mrkog uglja, iako ja i nisam baš tako tamne puti. (Smeđ)

Kako je proteklo Vaše rano detinjstvo?

Moje rano detinjstvo proteklo je u igri, zabavi, u velikom društvu sa mnogo drugara. Živila sam u zgradi, tu smo uglavnom dane provodili igrajući se klikerima, bejzbola, žmurke... S obzirom da sam ratno dete, nisam imala previše igračaka, pa je sva naša igra svedena više na kontakt i na samo druženje van kuće.

Koju ste osnovnu, a koju srednju školu pohadali?

Završila sam osnovnu školu „Aleksa Šantić“ u Ugljeviku i jako lepe uspomene me vežu za tu školu i za to mesto. Pohađala sam gimnaziju „Filip Višnjić“ u Bijeljini, a put me je dalje naveo u Novi Sad.

Da li ste bili miljenik nastavnika i odličan učenik tokom školovanja?

S obzirom da sam u osnovnoj školi zaista bila neko ko je morao da osvetla obraz porodice (mama i baka su radile u toj školi), završila sam je kao vukovac. U srednjoj školi javilo se moje buntovništvo, te ne mogu reći da sam bila odlična učenica – bila sam vrlo dobra.

Put Vas je naveo u ovaj naš prelepi grad, a šta Vas je tačno navelo na matematički smer?

Možda će svima čudno zvučati, ali matematiku sam upisala iz inata! U srednjoj školi sam imala problem sa nastavnicom matematike, baš u oblasti koju sam vam prvo predavala – iskazne algebre. Od tog momenta se probudio inat u meni, matematikom sam se bavila tokom čitavog srednjoškolskog obrazovanja, a u međuvremenu se rodila ljubav i želja za tim, pa sam upisala matematiku i na fakultetu. Što se tiče prosvete i nastavničkog posla – ja sam iz prosvetarske porodice. Generacije pre mene su se bavile prosvetom (mama, baka, deda...). Volim rad u prosveti i volim rad sa decom!

Da li ste nekada pali ispit i kako je protekao taj tragični događaj?

Pa dobro, da li je to tragični događaj ili ne... (Smeh)
Naravno da sam nekad pala ispit, to je sastavni deo školovanja i života. Bitno je da iz svakog pada nešto naučimo. Da ustanemo podignute glave, da shvatimo gde smo pogrešili i da nastavimo dalje! To je moj savet za vas!

Kakvu muziku slušate u slobodno vreme?

Ja sam onaj tip koji voli domaću muziku, naročito domaći rok. Mogu da se pohvalim da mi je omiljeni bend Parni Valjak. Volim i Dina Merlinu, Mariju Šerifović... ali i našeg Šabana Šaulića.

Koji je Vaš omiljeni film?

U nizu emotivnih filmova za tananu i mladu žensku dušu izdvojila bih jedan film koji nije ipak nije toliko romantičan, a zove se „Tri idiota“. Prvo ćete biti skeptični (kao i ja) pošto je film indijski, ali film je zapravo veoma poučan. Glavni akteri su tri studenta, a film nosi poruku zašto zaista upisujemo studije i zašto se bavimo time čime se bavimo.

Da li Vam odgovara trenutni način školovanja na daljinu? Šta su mu prednosti, a šta mane?

Teško pitanje. Što se mene tiče, nastava na daljinu mi iskreno ne odgovara. Međutim, s obzirom da se nalazimo u situaciji u kakvoj se nalazimo, primorani smo da radimo ovako. Prednosti su očuvanje zdravlja i to što ne moramo da ustanjemo ranije i da se spremamo za školu. Mana ima mnogo – smatram da je lakše raditi u učionici, da uz taj fizički kontakt možemo lakse da objasnimo i shvatimo gradivo.

Ako biste imali šansu da promenite nešto u školi, šta bi to bilo?

Ukoliko me pitate šta bih promenila konkretno u našoj školi – ne bih znala šta da Vam odgovorim. Ovo je škola koja vremenom raste i koja se razvija. Trenutno u ovoj školi vidim samo prednosti, te ne znam šta bih tačno promenila. Naravno, uvek može bolje, a tome težimo! U čitavom školstvu bih promenila trajanje časova – smatram da čas treba da traje onoliko koliko traje zainteresovanost učenika za rad!

I poslednje pitanje za danas – da li smatrate da je burek samo sa mesom?

Haha... Pa, postaviti ovakvo pitanje nekom iz Bosne je zaista nepristojno. (Smeh)
Burek je samo sa mesom!

Hvala Vam poštovana nastavnice na gostovanju!

Hvala Vama što ste me pozvali. Nadam se našem daljem druženju, vidimo se na časovima, a čitaocima poručujem da ostanu zdravi i veseli!

Novinari:

Zoran Lazarev Saje i Uroš Damjanović I3

Burek

Dvadeset do sedam ujutru, besni nevreme, hladan olujni vetar lupa strahovito po prozorima moje tople ušuškane sobe. Ah, taj ponedeljak... Vetar uleće u moj topao jorgan i prevrće me na pod. Budim se i u neverici gledam na sat. Pa ja kasnim u školu! Dijem se sa poda, dijem torbu, oblačim kaput i usput rušim čiviluk i s tim glasnim tumbanjem po hodniku, budim sve u kući. Zalupim ulaznim vratima, ugazim u blato i sedam na svoj bicikl ne bi li stigao na prvi čas. Sve je bilo u redu dok nisam stigao do pekare... Slasni, masni, friško ispečeni burek mi se smeši iz izloga tog lanca prehrambene trgovine. Nisam mogao da odolim tom fruštuku. Uzimam mahom svoj omiljen jogurt i naravno, burek sa mesom nadajući se da će nešto da mi pođe od ruke... Ali naravno, dve ulice dalje od škole čuje se glasni prasak, šta mislite šta je to bilo? Moja guma od bicikla... Vučem bicikl, proklinjem vreme, čuvam burek i uz sve to, trčim do škole.

Dolazim do te famozne škole, sedam u svoju vernu klupu i vidim na stolu test iz matematike i neopravdani u elektronskom dnevniku. Divno. Navrat nanos ispisujem besmislene znakove na papir, misleći da razumem nešto i pitam se gde su nestali svi brojevi iz našeg nekad poznatog predmeta. Čuje se zvono. Predajem svoj poluprazan papir, moleći profesora da mi ne zavali čopa (jedinicu/keca) i ljutito izlazim iz učionice.

I onda mi svane! Moj burek! Dotrčim do učionice, zgrabim kesu sa natpisom "Pekara – dođi juče" i srećem se sa vrhuncom svoga jutra – burekom sa sirom. Burek je samo sa mesom, a sve ostalo su pite, nek se zna. Ali međutim, sve što je moglo da pođe po zlu, pošlo je. Deža vu, moj burek se ohladio... Napokon je došla i ta radost, poslednje školsko zvono. Kupim svoje prnje i pogrbljen se vraćam kući, štipajući se usput i trudeći se da se probudim iz ovog sna. Neuspešno...

Mladi i socijalizacija

piše: Ivana Ursić
školski psiholog i nastavnica psihologije

Uvremenu u kojem se trenutno nalazimo, a prvenstveno mislim na stanje socijalne izolacije, postavlja se pitanje zbog čega nekim osobama izolacija od spoljnog sveta pada teže, a nekim lakše.

Da bismo mogli da odgovorimo na ovo pitanje, treba da se prvo upoznamo sa pojmom motiva. Potreba je jedna podvrsta motiva čiji manjak ili višak nečega remeti normalno funkcionisanje organizma. One mogu biti biološke, bez čijeg se zadovoljenja ni naš život ne bi mogao nastaviti. To su potreba za vodom, hranom, snom, kiseonikom, pražnjenjem, izbegavanjem bola i sl. Međutim, postoje i psihološke potrebe, čijim nezadovoljenjem nećemo ugroziti opstanak, ali koje, svakako, utiču na kvalitet i način našeg života i po kojima se svi mi razlikujemo. Psihološke potrebe mogu biti lične (potreba za postignućem, za kognitivnim skladom, potreba za stimulacijom...) i društvene (potreba da budemo deo neke grupe, potreba za bliskošću, altruijam...). Ovi motivi nas pokreću na interakciju ili povezivanje sa drugim ljudima. Mi se međusobno razlikujemo po tome koliko smo društveni, ali čak i manje društveni ljudi imaju potrebu za drugim ljudima. Čovek je društveno biće i verovatno da sami, bez drugih ljudi, ne bi mogli da opstanemo.

Koliko je ovaj motiv jak, govore činjenice i priče raznih osuđenika na samicu ili brodolomnika, koliko je čoveku, zapravo, teško kada ovaj motiv nije zadovoljen. Takođe, čuveni američki psiholog Stenli Šahter je i eksperimentalno pokazao da strah i anksioznost izazivaju veću želju za zблиžavanjem. Ne moramo dalje nabrajati ovakve i slične primere, jer sada je već jasno koliko je važno da društveni motivi budu zadovoljeni, naročito u situacijama koje nisu životno uobičajene. To, između ostalog, može da objasni i potrebu mladih za različitim vidovima druženja. Ako trenutno ne možemo ovaj motiv da zadovoljimo u neposrednom kontaktu, možemo koristiti prednosti tehnologije u svrhu zadovoljenja ovog motiva: društvenih grupa, viber grupa, onlajn druženja i okupljanja... Jako je važno da mladi razmenjuju svoje stavove, mišljenja, emocije i ideje sa svojim vršnjacima i prilagođavaju ih raznim životnim situacijama i promenama. Zahvaljujući razvoju tehnologije, možemo zadovoljiti i neke druge potrebe; npr. odlazak u pozorište, galerije, muzeje... Svaka situacija, zato, predstavlja priliku za nove izazove, razvojne šanse i mogućnosti, a ne problem sa kojim treba da se pomirimo dok „sve ovo ne prođe“.

(Kontra)evolucija savremenog igrača

Tomb Raider, nekad i sad

piše: Svetozar Marčeta
nastavnik srpskog jezika i književnosti

Prilikom trećeg pika i ko zna kog talasa korona pandemije, odlučio sam da, nakon nekoliko godina potpune tehnološke samoizolacije, svoj računar obradujem novom grafičkom karticom. Poput magarca koji vrti mlinski kamen, moja preporođena mašina okretala je kuler i ostale komponente, kako bih ja, kao vlasnik rage, mogao da isprobam različite mass produkte multimilionskih gejming kompanija. Kao gejmer sa bogatom istorijom (moram se pohvaliti – još od 2003.), u ovaj, za mene relativno novi svet, ušao sam sa jednim horizontom očekivanja, te sam – kao veliki ljubitelj Tomb Raider serijala, odlučio da nastavim tamo gde sam stao pre dvanaest godina sa “Underworld-om”. Logično, nastavio sam sa revolucionarnim Tomb Raider izdanjem iz 2013. – bez dodatnog podnaslova.

Kao čovek koji je bio zaljubljen u Andželinu Žoli isključivo zbog uloge Lare Kroft u istoimenom filmu, smatram da sam jedan od najvernijih fanova originalnih serijala ove igrice. Da je e-sport postojao te 2003. godine, kada sam ja kao sedmogodišnjak „prešao“ sve nivoe prva dva izdanja, sada bih verovatno bio bogati gejming influenser sa milionskim stream pregledima. Ali tada su bila druga vremena, te sam kao nagradu za svoj talenat dobijao isključivo kritike zbog nesavesnog trošenja slobodnog vremena – lament nad pogrešnom sudbinom. Bilo kako bilo, nostalгија је околност која ће свакако отеžавати poređenje ових изданja, али она што ја овде заправо želim да uporedим jesu očekivanja savremenog igračа са оčekivanjama igračа из неког прошлог и пребрзо izgubljenog vremena.

Šta od igrice očekuju neki novi klinci?

Prvih šest izdanja Tomb Raidera možemo smatrati jednom erom, koja se završila krahom zbog izuzetno negativne prihvaćenosti poslednjeg izdanja: „Tomb Raider: The Angel of Darkness“, nakon čega Core Design odlučuje da je vreme za restart – prepuštajući čitav dizajn i realizaciju igre Crystal Dynamics-u. Između izdanja ove dve saradničke kompanije vidi se jasna razlika. Najznačajnija promena je svakako promena osnovnih kontrola – pa tako umesto krajne jednostavnih Core Design rešenja (strelice, ctrl i alt kao sveto trostvo), u igrivost se uključuje i miš, sa mogućnostima nišanjenja i pomeranja kamere po korisnikovoj želji. Takođe, dodato je pregršt novih opcija, oružja, predmeta, pa čak i odeće – što je sve naravno opravdano većim mogućnostima korisničkih računara, napretka video i 3d tehnologije, pa na kraju – i kopiranja konkurentnih video igara. Međutim, ono što mi je posebno upalo u oči i zasmetalo već na prvom Crystal Dynamics izdanju („Legend“) – jeste to da je igrica neuporedivo lakša od prethodnih, a sa izdanjem iz 2013. i da je za njen „prelazak“ potrebna potpuno drugačija tehnika igranja.

Sa svakim novim izdanjem, igrica se sve više svodi na konstantnu akciju i na puka linearne dešavanja. Prilikom igranja pomenutog izdanja iz 2013., zbog toliko učestale akcije činilo mi se da zapravo igram neku iskrivljenu i 3rd person verziju Call of Duty-a.

Po meni, Tomb Raider je iz jedne puzzle solving igre sa primesama fine akcijske pucačine (o čijoj bitnosti u originalnim izdanjima govori i činjenica da su glavno oružje bila dva pištolja sa neograničenim brojem metaka i automatskim ciljanjem), prešao na gerilsku verziju Battlefielda, u kojoj glavna junakinja pobije i do dvadeset ruskih sektaških manijaka lukom i streлом?! Za prelaske nivoa čini se da je isključivo potrebno dobro baratanje mišem (ciljanje) i praktično ništa više od toga. Da ne grešim dušu, puzzle solving je i dalje faktor u ovoj igri, ali ono ne zahteva nikakav intelektualno-logički zamor, jer su dizajneri iz Crystal Dynamics-a verovatno shvatili da će današnji klinci već na prvoj prepreci obrisati igricu (ili u najboljem slučaju potražiti pomoć na Youtube), te su se potrudili da savremenim igračima sve bude poprilično straightforward – na jedan taster Lara uključuje takozvani „survival instinct“, koji na ekranu pokazuje šta bi se trebalo uraditi.

Iako mi se u pojedinim trenucima činilo da je za prelazak misije zaista i potrebno malo razmisliti, pre nego što sam stigao da se obradujem Lara bi sebi u bradu izgovorila nešto poput: „Hmm, maybe I should try one at the time“, i pokvarila mi svu radost otkrivanja problema. Eto, čak su ubacili i vokalnu pomoć, valjda da i slepa osoba može da pređe nivo. Dok sam sa automatskom puškom jurišao u sledeću zasedu pijanih okultista, razmišljao sam kako se u mom omiljenom delu – „Tomb Raider II“ iz 1997. godine, to nikada ne bi desilo, već bi me pustili da se satima mučim ispred debelog monitora koji zrači, da bih prešao JEDAN nivo. Možda to današnjim klincima zvuči neverovatno, pa pomalo i sadistički, ali meni je to podrazumevalo zabavu!

Što se tiče samog gameplay-a, on zaista jeste poprilično interesantan i kreativno osmišljen, te po tom pitanju ovaj deo ne odstupa mnogo od drugih: Ukratko, Lara je na izolovanom ostrvu na kom se bori sa nekom vrstom paganske sekte, ali i sa fantastično -strašnim misterioznim divovima.

Kao i u većini delova, ona otkriva razne prastare grobnice (ipak se igrica zove TOMB Raider) i u njima nalazi knjige (poput onih u Skyrim-u) iz kojih otkriva ispovesti raznih pomoraca koji su se na ostrvu zatekli. Da se razumemo, igrica je pre svega izuzetno zanimljiva i igriva, ali to više definitivno nije onaj originalni Tomb Raider! Iako su moja očekivanja donekle izneverena, poslednja tri serijala Tomb Raider-a osvajaju svetsko tržište, čini se, kao nikada pre. Dizajneri Crystal Dynamics-a rade zaista odličan posao, donoseći svojoj kompaniji milionske zarade – što je samo pokazatelj koliko su danas action/adventure igrice traženje od puzzle solving žanra, ali i pokazatelj evolucije modernog igrača. Savremeni igrač od igrice očekuje jednostavnost i laku zabavu sa dosta adrenalina i akcije, te s toga čitava gejming industrija ide ka tome da svoje proizvode što više uprosti, kako bi oni služile isključivo odmaranju u časovima dokolice i kako bi igrice igrale sa potpuno isključenim mozgom. To ipak nije za mene, te će se u narednom talasu opake pandemije potruditi da u ostavi potražim kutiju sa starim CD-ovima.

Svetozar Marčeta
nastavnik srpskog jezika i književnosti

Kratka lekcija o patriotizmu

Znate...

Jedno vreme sam živeo u Belgiji. Otac naš, pokojni (Bog da mu dušu prosti) nas odveo. I sad, kao svaki zahvalan Srbin (zahvalan jer su me primili, a nisu morali), a potencijalno dobar Belgijanac, krenuo sam na časove francuskog jezika (tada smo imali izbor: francuski ili flamanski, te je izbor je pao na francuski, za početak).

Ucio sam taj, za-malo-pa-nemušti jezik, da bih mogao da studiram, opravdam, ispunim (se), prilagodim, šta god... Na jednom od kurseva koje sam pohađao (a prošao sam ih mnogo, verujte mi), upoznao sam jednog čoveka. Zvaćemo ga Shulc. Nije bitno odakle je bio... Shulc... A ni on nije bitan. Na jednom času bilo je reci o našem poreklu, našim domovinama, našim otadžbinama... Ja, (na vama je da prosudite da li sam bio (i ostao) naivan, glup ili emotivan) rekoh (iskreno, svega mi) da volim svoju zemlju, da volim Srbiju...ali ono, stvarno.

Shulc (pomenuti i nebitni) je izjavio da ne razume kako neko može voleti zemlju, državu i da smo mi, Srbi, zbog takvog načina razmišljanja, tu gde jesmo... Tada sam poželeo da mu kažem nešto, (ovo su osetljive geografske dimenzije (širine i dužine)... Kad kazem "ovo", mislim na parče sa kojeg sam došao, a ne na parče na kojem sam u tom trenutku bio), nešto pa možda i uvredljivo za taj vremenski period i te mesne koordinate... Imao sam dvadeset godina. Sada sam četrdesetogodišnjak koji se seća...

I dalje se sećam onoga sto sam želeo da kažem, a nisam...

"Um caruje, snaga klade valja". To je suština.

autor: Miloš Radulović
nastavnik fizike,
filozof i pesnik

